

Zdjęcie na okładce: Amonity z rodzaju *Vielunia* Wierzbowski et Głowniak, 2010, z dolnego kimerydu Wyżyny Wieluńskiej i Wyżyny Częstochowskiej, opisane w: Wierzbowski, 2022 (*Volumina Jurassica*, 20: 59–128): z lewej *Vielunia flexuoides* (Quenstedt), śr. 50 mm, z prawej *Vielunia attenuata* (Schneid), śr. 320 mm (zobacz art. na str. 17). Fot. z arch. A. Wierzbowskiego

Cover photo: Ammonites of the genus *Vielunia* Wierzbowski et Głowniak, 2010 from the Lower Kimmeridgian of the Wieluń Upland and the Częstochowa Upland, described in: Wierzbowski, 2022 (*Volumina Jurassica*, 20: 59–128): left – *Vielunia flexuoides* (Quenstedt), diameter 50 mm, right – *Vielunia attenuata* (Schneid), diameter 320 mm (see article on p. 17). Photo from the archives of A. Wierzbowski

MENTE ET MALLEO**GŁÓWNEGO GEOLOGA KRAJU***MENTE ET MALLEO*

THE CHIEF GEOLOGIST OF POLAND

5 O geotermii w Polsce słów kilka

A few words about geothermy in Poland

*Krzysztof Galos***OD REDAKCJI**

FROM EDITORIAL OFFICE

6 Rozmowa redaktora naczelnego**z Profesorem Krzysztofem Szamałkiem,****Dyrektorem Państwowego Instytutu Geologicznego-PIB**

Conversation between the Editor-in-Chief

and Professor Krzysztof Szamałek,

Director of the Polish Geological Institute-NRI

*Krzysztof Szamałek, Stanisław Wołkiewicz**opracował Artur Baranowski***11 Roczne remanenty redaktora naczelnego**

Annual inventories of the Editor-in-Chief

*Stanisław Wołkiewicz***12 Recenzenci artykułów w 2025 r.**

Article reviewers in 2025

WYDARZENIA – EVENTS**13 30. Sesja Sekcji Petrologii Polskiego Towarzystwa Mineralogicznego *How Mineralogical Sciences Can Support the Mineral Resources Industry?* – Lubliniec, 6–19.10.2025 r.**30th Meeting of the Petrology Group of the MineralogicalSociety of Poland *How Mineralogical Sciences Can Support**the Mineral Resources Industry?* – Lubliniec, 6–19.10.2025 r.*Piotr Wojtulek, Magdalena Pańczyk-Nawrocka***RECENZJE – REVIEWS****15 U. Linnemann (red.) – The Variscan orogen of central Europe***Marek Narkiewicz***MOJE HOBBY – MY HOBBY****17 Rozmowa Profesora Huberta Wierzbowskiego****z Profesorem Andrzejem Wierzbowskim,****badaczem systemu jurajskiego, emerytowanym****pracownikiem Wydziału Geologii UW i PIG-PIB**

Conversation between Professor Hubert Wierzbowski

and Professor Andrzej Wierzbowski, researcher of the

Jurassic System, retired employee of the Faculty of

Geology at the University of Warsaw and of the PGI-NRI

*Andrzej Wierzbowski, Hubert Wierzbowski***XXX Konferencja Naukowa *Kamień w złożu, krajobrazie i architekturze* – Kielce, 25–26.09.2025**XXX Scientific Conference *Stone in deposit, landscape and architecture* – Kielce, September 25–26, 2025Blok artykułów pod redakcją Anny Fijałkowskiej-Mader / *Articles edited by Anna Fijałkowska-Mader***24 XXX Konferencja Naukowa*****Kamień w złożu, krajobrazie i architekturze* –****Kielce, 25–26.09.2025 – słowo wstępne do bloku artykułów**

XXX Scientific Conference

Stone in deposit, landscape and architecture –

Kielce, September 25–26, 2025

– foreword to the block of articles

*Anna Fijałkowska-Mader, Ewelina Bąk***ARTYKUŁY I KOMUNIKATY NAUKOWE**

SCIENTIFIC ARTICLES AND SHORT COMMUNICATIONS

25 Właściwości fizyczno-mechaniczne zróżnicowanych litologicznie skał fliszu karpackiego jako element**oceny masywu skalnego na potrzeby budowy tuneli**

Physical and mechanical properties of lithologically

diverse Carpathian flysch rocks as an element of rock

mass assessment for tunnelling purposes

*Marek Rembiś, Jakub Czurczak***38 Ślady katastrof kamiennych budowli romańskich –****analiza przyczyn na przykładach z Polski południowej**

Evidences of disasters in Romanesque stone structures –

analysis of factors based on examples from southern Poland

*Jan Bromowicz, Beata Figarska-Warchoł, Janusz Magiera***48 Kamień użyty do budowy XVII-wiecznego zamku w Ossolinie, Góry Świętokrzyskie**Stone used to build the 17th-century castle

in Ossolin, Holy Cross Mountains

*Izabela Tercjak, Zbigniew Szczepanik,**Anna Fijałkowska-Mader, Sylwester Salwa***58 Wstępne wyniki badań petrograficznych****i biostratygraficznych wapienia marglistego****z Sancygniowa (miocen, niecka miechowska)**

Preliminary results of petrographic and biostratigraphic

studies of marly limestones from Sancygniów (Miocene,

Miechów Basin, southern Poland)

*Izabela Tercjak, Małgorzata Garecka***ARTYKUŁY INFORMACYJNE**

INFORMATIONAL ARTICLES

67 Wybrane aspekty historii Marmurów Kieleckich**w świetle nowych źródeł**Selected aspects of the history of the *Marmury Kieleckie*

Company, in the light of new sources

Paweł Król, Jan Urban

**76 800 lat eksploatacji kamienia i kamieniarstwa
w dolinie Sancygniówki**
Eight hundred years of excavation
in the Sancygniówka Valley
Karina Berkowicz

**87 Współczesna rzeźba kamienna
w przestrzeni miejskiej Kielc**
Contemporary stone sculpture
in the urban landscape of Kielce
Witold Wesolowski, Anna Fijałkowska-Mader

REDAKCJA PRZEGLĄDU GEOLOGICZNEGO

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00–975 Warszawa
www.pgi.gov.pl/prz_geol; przeglad.geologiczny@pgi.gov.pl; tel. 22 45 92 533, 22 45 92 709

Wydawca: PIG-PIB

Redaktor naczelny – Stanisław Wołkowicz: stanislaw.wolkowicz@pgi.gov.pl
Zastępca redaktora naczelnego – Magdalena Mizerska: magdalena.mizerska@pgi.gov.pl
Redaktor i sekretarz redakcji – Ewa Włodarczyk: ewa.wlodarczyk2@pgi.gov.pl
Grafik – Jacek Śniegowski: jacek.sniegowski@pgi.gov.pl
Tłumacz – Krzysztof Leszczyński: krzysztof.leszczynski@pgi.gov.pl

Rada redakcyjna:

Daniel Cios, DG GROW, EU, Belgia;
Dr Joanna Kołodziejczyk, Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag (LKAB), Lulea, Szwecja;
Dr Anna Ladenberger, Geological Survey of Sweden, Uppsala, Szwecja;
Prof. dr Jan Piotrowski, Department of Geoscience, Aarhus University, Aarhus, Dania;
Dr Jonas Satkūnas, Lithuanian Academy of Sciences, Vilnius, Litwa;
Irena de Séjournet de Rameignies, EuroGeoSurveys (EGS) Brussels, Belgia;
Dr Marta Sońnicka – CSIRO Mineral Resources, Kensington, Australia;
Prof. dr Janusz Wasowski, Research Institute for Geo-Hydrological Protection IRPI, Bari, Włochy.

Redaktorzy działowi:

- Geologia gospodarcza i geologia złóż – Paweł Urbański, Krystian Wójcik, Łukasz Machniak;
- Surowce odpadowe – Joanna Fajfer, Karol Zglinicki;
- Geologia inżynierska – Tomasz Godlewski, Maria Przyłucka, Paweł Łukaszewski;
- Kartografia geologiczna, geologia strukturalna, geofizyka – Jan Dzierżek, Olga Rosowiecka, Andrzej Głuszyński;
- Zmiany klimatu – Mirosław Błaszkiwicz;
- Hydrogeologia – Dorota Porowska, Tatiana Solovey, Marzena Szostakiewicz-Hołownia;
- Geologia środowiska – Paulina Kostrz-Sikora, Wojciech Wołkowicz;
- Mineralogia, petrologia i geochronologia – Ewa Krzemińska, Bogusław Bagiński, Anna Pietranik, Magdalena Dumańska-Słowik;
- Geochemia, chemia analityczna i statystyka – Iwona Jelonek, Wojciech Naworyta, Irena A. Wysocka;
- Sedymentologia, geologia morza, badania polarne – Joanna Rotnicka-Dłużewska, Grzegorz Uścińowicz, Hubert Wierzbowski;
- Stratygrafia i paleontologia – Michał Rakociński, Barbara Słodkowska, Dawid Surmik;
- Prawo w geologii – Ewelina Kostka;
- Współpraca międzynarodowa – Radomir Pachytel;
- Edukacja geologiczna – Cezary Krawczyński;
- Historia nauki – Małgorzata Garecka.

Akceptował zastępca dyrektora PIG-PIB ds. naukowych i wsparcia naukowego państwowej służby geologicznej: Stanisław Mikulski
Projekt i opracowanie graficzne okładki: Łukasz Borkowski i Ewa Włodarczyk

PUBLIKUJEMY:

- aktualne wiadomości dotyczące problemów istotnych dla środowiska geologów, m.in. materiały gospodarcze, ekonomiczne, organizacyjne i prawne;
- artykuły naukowe, w tym przeglądowe, syntetyczne i metodyczne, oceniane przez dwóch recenzentów;
- artykuły informacyjne, poświęcone wyłącznie ważnym, budzącym powszechne zainteresowanie zagadnieniom;
- a także wspomnienia, recenzje książek oraz relacje z historycznych i współczesnych wydarzeń geologicznych.

Publikacja finansowana ze środków na działalność statutową
Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (środkami MNiSW)
The journal is funded through statutory means of the Polish Geological Institute – National Research Institute
(from subsidies of the Ministry of Science and Higher Education)

Przegląd Geologiczny jest indeksowany przez Bibliotekę Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego według Bibliografii Geologicznej Polski, GeoRef Thesaurus (American Geosciences Institute) oraz GeoAbstracts/Elsevier. Słowa kluczowe są opracowywane przez autorów.
Przegląd Geologiczny is indexed by the Polish Geological Institute – National Research Institute Library according to the Polish Geological Bibliography, GeoRef Thesaurus (American Geosciences Institute), and GeoAbstracts/Elsevier. Keywords are specified by authors.